

Maliyyə hesabatlarına şərhlər və qeydlər

1. Giriş

Hazırkı maliyyə hesabatları 31 dekabr 2020-ci tarixdə başa çatmış il üzrə Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq "Xalq Sığorta" ASC üçün tərtib edilmişdir. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasında təsis edilmişdir və bu ölkədə fəaliyyət göstərir. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq yaradılmış səhmdar cəmiyyətdir.

1.1. Cəmiyyət haqqında ümumi məlumat

Cəmiyyət 26 yanvar 2005-ci il tarixdə Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyində 1105-A1-415 sayılı şəhadətnamə ilə "Xalq Sığorta" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyət kimi dövlət qeydiyyatına götürülmüşdür. 22 dekabr 2008-ci il tarixdən cəmiyyət yenidən təşkil edilərək "Xalq Sığorta" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə çevrilmişdir. Qeydiyyat N-si (VÖEN): 2000358551.

Cəmiyyət sığorta fəaliyyəti üçün Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi tərəfindən verilmiş 29 aprel 2010-cu il tarixli 000333 nömrəli müddətsiz sığorta lisenziyasına əsasən fəaliyyət göstərir. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və Nizamnaməsinə əsasən qeyri-həyat sığorta fəaliyyətinin bütün növlərini və sığorta təşkilatları üçün qadağan edilməmiş digər fəaliyyət növlərini həyata keçirmək hüququna malikdir.

31 dekabr 2020-ci il tarixə cəmiyyətin strukturuna daxil olan 1 filialı və 30 Nümayəndəliyi (31 dekabr 2019-cu il tarixə 1 filial və 30 Nümayəndəlik) olmuşdur. 31 dekabr 2020-ci il tarixə cəmiyyətin 284 nəfər (31 dekabr 2019-cu il tarixə 246 nəfər) işçisi olmuşdur.

2011-ci ildən cəmiyyət İcbari Sığorta Bürosunun üzvüdür. Bürodə iştirak haqqı olaraq ödənilmiş məbləğ 31 dekabr 2020-ci il tarixə (300 000 manat) və 31 dekabr 2019-cu il tarixə (300 000 manat) maliyyə hesabatlarında uzunmüddətli maliyyə aktivləri olaraq əks etdirilmişdir.

26.10.2016-cı il tarixdə cəmiyyət Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) istiqrazlarını əldə etmişdir. İstiqrazların hər birinin nominal dəyəri 1000 ABŞ dolları olmaqla cəmi 3000 ədəd, ümumi məbləği 3000000 ABŞ dolları təşkil edir. İstiqrazlar illik faiz dərəcəsi 5% olmaqla 5 il müddətinə buraxılmışdır. 2017-ci il ərzində əlavə 450000 ABŞ dolları məbləğində 450 ədəd və 2018-ci il ərzində əlavə 2950000 ABŞ dolları məbləğində 2950 ədəd istiqraz alınmışdır. İstiqrazların dəyəri 31 dekabr 2020-ci il tarixinə 6400000 ABŞ dolları və ya 10880000 manat, 31 dekabr 2019-cu il tarixə 6400000 ABŞ dolları və ya 10880000 manat məbləğində maliyyə hesabatlarında uzunmüddətli maliyyə aktivləri olaraq əks etdirilmişdir.

25.06.2019-cu il tarixdə cəmiyyət Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin buraxdığı 48470 ədəd dövlət istiqrazlarını əldə etmişdir. İstiqrazların ümumi məbləği 4999947 manat təşkil edir. İstiqrazların illik faiz dərəcəsi 7,80% olmaqla 3 il müddətinə buraxılmışdır. İstiqrazların dəyəri 31 dekabr 2020-ci il tarixə və 31 dekabr 2019-cu il tarixə 4999947 manat məbləğində maliyyə hesabatlarında uzunmüddətli maliyyə aktivləri kimi əks etdirilmişdir.

31 dekabr 2020-ci il tarixə Cəmiyyətin Nizamnamə kapitalı hər birinin nominal dəyəri 7,95 manat olan 7390000 ədəd adi adlı sənədsiz səhmdən ibarət olmaqla 58750500 manat (31 dekabr 2019-cu il tarixə hər birinin nominal dəyəri 7,95 manat olan 7390000 ədəd adi adlı sənədsiz səhmdən ibarət olmaqla 58750500 manat) olmuşdur.

"Xalq Sığorta" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2020-ci il tarixdə başa çatmış il üzrə Maliyyə Hesabatları üzrə Şərhlər və Qeydlər

Cəmiyyətin səhmdarları və onların Nizamnamə kapitalında payı aşağıda göstərilmişdir:

	31 dekabr 2020	31 dekabr 2019
1. «İdeal Biznes Ko.» MMC	50%	50%
2. «Yevro Standart» MMC	50%	50%
	100%	100%

1.2. Cəmiyyətin hüquqi ünvanı

"Xalq Sığorta" ASC-nin ünvanı aşağıdakı kimidir:

Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri, İnşaatçılar prospekti 22L.

1.3. Əməliyyat valyutası

Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər Azərbaycan Manatı (AZN) ilə ifadə olunmuşdur.

2. Cəmiyyətin əməliyyat mühiti

Azərbaycan Respublikası inkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatına xas olan xüsusiyyətlərə malikdir. Son illər ölkədə güclü iqtisadi artım müşahidə olunmuşdur. Lakin hal-hazırda dünya iqtisadiyyatında mövcud olan global maliyyə böhranı Azərbaycana da öz təsirini göstərməkdədir. Kommersiya sektoruna təsir göstərə biləcək bütün tendensiyləri, eləcə də onların Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətinə təsirini (əgər varsa) qabaqcadan proqnozlaşdırmaq mümkün deyil.

3. Uçot siyasətinin təqdimatı

Uçot siyasətinin bu maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsində istifadə edilən əsas müddəaları aşağıdakı bəndlərdə göstərilmişdir. Əgər başqa açıqlamalarda istinad qeydləri edilməmişdirsə, göstərilən uçot siyasəti müddəaları təqdim edilən bütün hesabat dövrlərində ardıcıl tətbiq edilmişdir.

3.1. Maliyyə hesabatlarının tərtib olunmasının ümumi əsasları

"Xalq Sığorta" ASC-nin maliyyə hesabatları Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun tərtib edilmişdir. Bu maliyyə hesabatlarında, aktivlər və öhdəliklər faktiki xərclər üzrə qiymətləndirilmişdir. Gəlirlər və xərclər hesablama metodu ilə göstərilmişdir.

Maliyyə hesabatlarının MHBS-na uyğun tərtib edilməsi nəzərdə tutur ki, rəhbərlik əsas qiymət göstəricilərini müəyyənləşdirir. Rəhbərlikdən həmçinin tələb edilir ki, Cəmiyyətin uçot siyasətinin həyata keçirilməsi sahəsində peşəkar mülahizələr açıqlansın.

3.2. Valyutaların yenidən hesablanması

(a) Funksional valyuta və hesabat valyutası

Funksional valyuta maliyyə hesabatlarında maddələrin ölçülməsi üçün istifadə olunur. Bu

müəssisənin yerli valyutası olan Azərbaycan Respublikası manatıdır (AZN).

(b) Əməliyyatlar və qalıqlar

Xarici valyuta ilə aparılan əməliyyatlar əməliyyatların aparılma tarixinə valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq funksional valyutada əks etdirilir. Məzənnə fərqləri funksional valyutalardan fərqli valyutalarda aparılan əməliyyatlar və sövdələşmələr üzrə yaranır (və hər bir valyutanın müəyyən sayda vahidlərinin müxtəlif məzənnə kursunda digər valyutaya çevrilməsi nəticəsində yaranan fərq kimi müəyyən edilir. Xarici valyutada aparılan əməliyyatlar üzrə yaranan mənfəət və zərərər, həmçinin xarici valyutada ifadə edilən monetar aktivlərin və öhdəliklərin hesabat dövrünün sonuna məzənnə kursu üzrə yenidən hesablanması yaranan mənfəət və zərərər, mənfəət və zərərər haqqında hesabatda əks etdirilir. Bu cür əməliyyatlardan yaranan məzənnə fərqləri müvafiq olaraq pul vəsaitlərinin və netto-investisiyaların hədəqləşdirilməsi (aktivlər və öhdəliklərin dəyərini dəyişməsindən yaranan itkilərdən sığortalanmaq üçün həyata keçirilən əməliyyatlar) kapital hesabına aid edilmişdirsə, məzənnə fərqləri mənfəət və zərərər haqqında hesabatda əks etdirilir.

Monetar maddələr mövcud valyuta vahidləri və valyuta vahidlərinin sabit və ya müəyyən olunan sayında əldə edilən və ya ödənilən aktivlər və öhdəliklərdir. Monetar maddələrin əsas xüsusiyyəti sabit və ya müəyyən olunan sayda valyuta vahidlərinin əldə edilməsi hüququdur. Monetar maddələr nağd, əldə edilən vəsaitlər, sudaları, ödənilməli olan məbləğlər, uzunmüddətli borcları, təminatları, işçi müavinətləri öhdəliklərini və təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərini daxil edir.

Qeyri-monetar maddələrə səhmlər, ehtiyatlar, əvvəlcədən ödənilmiş gələcək dövrün xərcləri, əmlak, torpaq, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər daxil edilir.

Xarici valyuta məzənnələri

Cəmiyyət maliyyə hesabatlarının tərtib olunması üçün aşağıdakı valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir:

	<i>31 dekabr 2020-ci il</i>	<i>31 dekabr 2019-cü il</i>
1 ABŞ dolları	1.7000 AZN	1.7000 AZN
1 Avro	2.0890 AZN	1.9035 AZN

3.3. Binalar və avadanlıqlar (Əsas vəsaitlər)

Əsas vəsaitlər əlverişli maddi aktivlərdir ki:

- (a) Mal və xidmətlərin istehsalı və təchizatında istismar edilir, gələcəkdə icarəyə verilmək və ya inzibati məqsədlər üçün istifadə edilir;
- (b) Bir dövrdən artıq dövr ərzində istifadə edilməsi gözlənilir.

Torpaq və binalara əsasən istehsal sahələri və binaları, ticarət sahələri və binaları, ofis sahələri və binaları daxildir. Torpaq və binalar ədalətli dəyər üzrə əks etdirilir. Cəmiyyətin balansında torpaq və binalar yoxdur.

Ədalətli dəyər – yaxşı məlumatlandırılmış, razılığa gəlmiş və bir-birindən asılı olmayan tərəflər arasında ticari sövdələşmələrdə aktivin mübadilə edildiyi dəyərdir. Binalar üzrə ədalətli dəyər müstəqil konar qiymətləndirici tərəfindən vaxtaşırı keçirilən (adətən üç ildən bir dəfədən az olmayaraq) qiymətləndirmə ilə müəyyən edilir (amortizasiya ayrılmaları çıxılmaqla).

"Xəliq Sığorta" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2020-ci il tarixdə başa çatmış il üzrə Maliyyə Hesabatları üzrə Şərhlər və Qeydlər

Yenidənqıymatləndirmə tarixinə yığılmış istənilən amortizasiya məbləği aktivin balans dəyərindən silinir və xalis dəyər yenidənqıymatləndirmə dəyərinə hesablanır. Qalan bütün əsas vəsaitlər ilkin dəyərle amortizasiya ayrılmaları çıxılmaqla əks etdirilir.

İlkin dəyər bu aktivlərin əldə edilməsi ilə birbaşa əlaqədar olan xərcləri nəzərdə tutur. İlkin dəyərə həmçinin valyuta ilə alınmış əsas vəsaitlərin hədəcinqi üzrə kapitala keçirilən pul vəsaitlərinin axını üzrə mənfəət və zərərlər də daxil edilir.

Sonrakı xərclər aktivin balans dəyərinə yalnız o vaxt əlavə edilir və ya ayrıca aktiv kimi qəbul edilir ki, bu aktivlərlə əlaqədar olan gələcək iqtisadi səmərələr Cəmiyyətə keçsin və düzgün qiymətləndirilə bilsin. Qalan bütün cari təmir və istismar xərcləri o dövrün mənfəət və zərərlər haqqında hesabatında əks etdirilir ki, həmin dövrdə bu xərclər çəkilməmişdir.

Hər il aktivin yenidənqıymatləndirilmiş balans dəyəri əsasında hesablanmış amortizasiya ayrılmaları (amortizasiya ayrılmaları mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir) və aktivin ilkin balans dəyəri əsasında hesablanmış amortizasiya ayrılmaları arasındakı fərq, ədalətli dəyər üzrə ehtiyat (rezerv) hesabından "Bölüşdürülməmiş mənfəət" hesabına keçirilir.

3.4. Amortizasiya

Cəmiyyətin torpaq və binaları yoxdur.

Digər əsas vəsaitlər üzrə amortizasiya azalan qalıq dəyəri metoduna, yəni əsas vəsaitlərin faydalı istismar müddəti ərzində aşağıdakı illik amortizasiya dərəcələrini tətbiq etməklə, aktivlərin qalıq dəyərinə və ya yenidənqıymatləndirilmiş dəyərinə vurmaqla həyata keçirilir. Faydalı istismar müddəti və ya illik amortizasiya dərəcələri aşağıdakı qaydada müəyyən edilir:

- Maşın avadanlıq – 5 il və ya illik 20%
- IT avadanlıqları – 4 il və ya illik 25%
- Nəqliyyat vəsaitləri – 4 il və ya illik 25%
- Məbel və təsərrüfat inventarları – 5 il və ya illik 20%
- Sair əsas vəsaitlər – 5 il və ya illik 20%

Aktivlərin ləğv edilmə dəyərinə və onların faydalı istismar müddətinə vaxtaşırı yenidən baxılır və zərurət olduqda, hər bir hesabat dövrünə təşhif edilir.

Əsas vəsaitlərin xaric olmasından mənfəət və zərərlər bu əsas vəsaitlərin satışı ilə onların balans dəyərini müqayisə edilməsi yolu ilə müəyyən edilir. Xaric olmalardan mənfəət və zərərlər mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

3.5. Qeyri-maddi aktivlər

Cəmiyyətin bütün qeyri-maddi aktivləri müəyyən faydalı xidmət müddətinə malik olmaqla əsasən audiovizual əsərə hüquqlar, proqram məhsulları və lisenziyadan ibarətdir.

Əldə edilmiş hüquqlar və proqram məhsulları onların alınması və tətbiq edilməsi üçün çəkilmiş xərclərin əsasında kapitalaşdırılmışdır. Cəmiyyət tərəfindən nəzarət olunan identifikasiya oluna bilən unikal proqram təminatı ilə birbaşa əlaqəli olan tərtibat xərcləri, çəkilmis xərclərdən artıq olan iqtisadi səmərə gətirəcəyi halda qeyri-maddi aktivlər kimi tanınır. Kapitalaşdırılmış xərclərə proqram təminatını tərtib edən şirkətlərə sərf edilən xərclər daxildir. Proqram təminatı ilə əlaqədar olan bütün digər xərclər (məsələn, texniki dəstək xərcləri) çəkildiyi zaman xərcə silinir.

Kapitalaşdırılmış proqram təminatı onun 10 illik faydalı xidmət müddəti ərzində bərabər çıxılmalar metoduna əsasən amortizasiya olunur.

Lisensiyayı - sığorta fəaliyyət növünə müvafiq dövlət orqanı tərəfindən müddətsiz verilmiş xüsusi icazə təşkil edir və şərti olaraq 10 il faydalı xidmət müddəti ərzində bərabər çıxılmalar metoduna əsasən amortizasiya olunur. İcbari Sığorta Bürosuna ödənilmiş birdəfəlik haqq (200,000 manat məbləğində) şərti olaraq 10 il faydalı xidmət müddəti ərzində bərabər çıxılmalar metoduna əsasən amortizasiya olunur.

3.6. Aktivlərin qiymətdən düşməsi

Faydalı istismar müddəti müəyyən edilə bilinməyən aktivlər amortizasiya olunmur və hər il qiymətdən düşmə məqsədləri üçün testləşdirmə aparılır. Amortizasiya olunan aktivlər, əgər hər hansı bir hadisə və ya şəraitin dəyişməsi balans dəyərinin bu aktivlərin əvəzinin ödənilmə dəyəri olmamasını göstərsə, hər dəfə qiymətdən düşmə məqsədləri üçün qiymətləndirilir. Qiymətdən düşmə zərəri aktivin balans dəyərinin onun əvəzinin ödənilmə dəyərindən artıq olan məbləğində tanınır. Əvəzinin ödənilməsi dəyəri aşağıdakı iki meyarlardan daha böyük olan məbləğlərdən biridir:

- (a) Aktivin satışı üzrə xərclər çıxılmaqla ədalətli dəyəri;
- (b) İstifadə ediləmə dəyəri.

Aktivlərin qiymətdən düşməsi məqsədləri üçün aktivlər pul axınlarını cəmləşdirən qruplaşdırma qaydasında ən kiçik qruplara bölünür.

3.7. İnvestisiyalar

Cəmiyyət özünün investisiyalarını aşağıdakı şəkildə təsnifləşdirir:

- Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və zərərər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri;
- Bore vasitələri və debitor borcları,
- İnvestisiyalar;
- Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri.

Təsnifləşdirmə investisiyaların hansı məqsədlə alınmasından asılıdır. Rəhbərlik investisiyaların təsnifləşdirilməsini onların ilkin tanınması zamanı müəyyən edir və hər bir hesabat tarixinə onları yenidən nəzərdən keçirir.

(a) Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və zərərər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri

Bu kateqoriya iki alt kateqoriyaya bölünür: ticarət üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri və ilkin tanınmış ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və zərərər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri. Maliyyə aktivləri bu kateqoriyaya o zaman aid edilir ki, onlar yaxın gələcəkdə satış üçün nəzərdə tutulmuşdur və onlar rəhbərlik tərəfindən belə ifadə edilmişdir. Törəmə maliyyə alətləri də həmçinin satış üçün nəzərdə tutulmuş hesab edilir ki, onlar hədcinqləşdirmə alətləri deyildirlər. Əgər bu aktivlər satış üçün nəzərdə tutulmuşlarsa, və ya onların satılması balans hesabatı tarixindən bir ildən artıq olmayan müddətdə nəzərdə tutulmuşdursa, bu kateqoriyanın aktivləri qisməddətli aktivlər kimi təsnifləşdirilir.

(b) Bore vasitələri və debitor borcları

Bore vasitələri və debitor borcları təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən ödəmə müddəti olan və aktiv bazarla qiyməti təyin edilməyən (kotirovka olunmayan) qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir. Onlar o vaxt yaranırlar ki, Cəmiyyət debitor borclarının satılması niyyəti olmadan pul vasitələri,

malları və xidmətləri birbaşa debitora təqdim edir. Belə borc vəsaitləri və debitor borcları dövrüyyə aktivləri kimi təsnifləşdirilirlər və qısamüddətli aktivlərə aid edirlirlər (əgər ödəmə müddəti mühasibat balansının tərtib edilmə tarixindən bir ilədək müddətdən artıq deyildirsə). Borc vəsaitləri və debitor borcları mühasibat balansında "Debitor borcları" maddəsinin tərkibində əks etdirilməklər.

(c) Ödəmə müddətinə qədər saxlanılmış (dayandırılmış) investisiyalar

Ödəmə müddətinə qədər saxlanılmış (dayandırılmış) investisiyalar təsbit edilmiş ödəmə müddəti olan ələ qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir ki, onlarla münasibətdə ödəniş müddətinin çatmasına qədər Cəmiyyətin onları saxlamağa qəti niyyəti və imkanı vardır. Hesabat dövründə Cəmiyyətin bu kateqoriya üzrə heç bir investisiyası olmamışdır.

(d) Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri

Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri bu kateqoriyada nəzərdə tutulmamış və ya digər kateqoriyalarda təsnifləşdirilməmiş qeyri-törəmə maliyyə alətləridir. Əgər rəhbərliyin bu aktivləri mühasibat balansının tərtib edilmə tarixindən bir ilədək müddətə satmaq niyyəti yoxdursa, onlar qeyri-dövrüyyə aktivlərinə aid edirlirlər və uzunmüddətli aktivlərin tərkibində əks etdirilirlər.

3.8. Ehtiyatlar

Ehtiyatlar iki göstəricidən ən aşağı dəyərə malik olan qiymət üzrə əks etdirilirlər:

(a) Maya dəyəri

(b) Xalis satış dəyəri

Ehtiyatların maya dəyəri birinci satınalmaların qiyməti üzrə hesablanır. Ehtiyatların dəyərinə, bu xammal və material ehtiyatlarının əldə edilməsi ilə bağlı olan və müvafiq pul axımının hədcinqləşdirilməsi alətləri üzrə mənfəət və zərərər hesabından keçirilmiş zərərər daxil edilir.

3.9. Debitor borcları

Debitor borclar ilkin olaraq ədalətli dəyər üzrə əks etdirilir. Sonradan isə qiymətdən düşmə ehtiyatlarının (rezervlərinin) yaradılması metodu ilə amortizasiya olunmuş dəyər ilə uçota alınır. Debitor borcları üzrə qiymətdən düşmə ehtiyatları (rezervi) o halda yaradılır ki, ələ obyektiv sübutlar mövcuddur ki, Cəmiyyət tərəfindən ilkin maliyyələşmə nəticəsində yaranmış bütün debitor borclarının yığılması mümkün deyildir və ya bütün debitor borclarının ödənilməsi mümkünsüzdür. Ehtiyatların (rezervin) məbləği aktivin balans dəyəri ilə pul vəsaitləri axımının effektiv faiz dərəcəsi nəzərə alınan fərz edilən diskontlaşdırılmış dəyəri arasındakı fərqdir. Ehtiyatların (rezervlərin) yaradılması və ya dəyişməsi mənfəət və zərərər haqqında hesabatda əks etdirilir.

3.10. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri asanlıqla müəyyən nəgđ pul məbləğinə çevrilə bilən və dəyəri cəzi dəyişikliklərə məruz qalan maddələrdir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri maddəsində kassada olan nəgđ pul vəsaitləri, yolda olan pul köçürmələri, bank hesablaşma hesabları, digər tələbli bank hesabları, pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, bank overdraftları və ödənilmə müddəti üç aydan artıq olmayan digər yüksəklikvidli investisiyalar əks etdirilir. Mühasibat balansında bank overdraftları qısamüddətli öhdəliklərin tərkibində qısamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər maddəsi üzrə əks etdirilir.

3.11. Səhmdar kapital

Adi səhmlər kapital kimi təsnifləşdirilir.

Yeni səhmlərin buraxılması ilə əlaqədar olan xərclər kapitalın tərkibində əks etdirilir.

3.12. Kreditlər və borclar

Kreditlər və borclar ilkin olaraq sövdələşmənin aparılmasına çəkilən xərclər çıxılmaqla, ədalətli dəyər üzrə tanınır. Sonrakı dövrlərdə kreditlər və borclar amortizasiya olunan dəyər ilə əks etdirilir; istənilən alınmış vəsaitlər və ödənilmiş məbləğlər arasındakı fərq kredit və borcların verilmə müddəti ərzində mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir (effektiv faiz dərəcəsi metodu istifadə edilməklə).

Konvertasiya olunan istiqrazların öhdəliklərə aid olan hissəsinin ədalətli dəyəri konvertasiya olunmayan istiqazlara ekvivalent bazar faiz dərəcəsi tətbiq edilməklə müəyyən olunur. Bu məbləğ konvertasiyada ləğv olunma müddətinə və istiqrazların ödənmə müddətinin çatması müddətinə qədər amortizasiya olunan öhdəliyin dəyəri kimi əks etdirilir. Alınmış qalan vəsaitlər konvertasiyaya opsiyon kimi mənfəət vergisi effekti çıxılmaqla kapitala əlavə edilir.

Kreditlər və borclar, Cəmiyyət tərəfindən bu öhdəliklərin ödənilmə müddətinin mühasibat balansının tərtib edilmə müddətindən ən azı bir ildən artıq olan müddətə ödəniləcəyi barədə şərtsiz hüququ olaması halları istisna olmaqla, qismamüddətli öhdəliklər kimi təsnifləşdirilir.

3.13. Sığorta ehtiyatları

Sığorta ehtiyatları, o cümlədən sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payı Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı tərəfindən müəyyən edilmiş qaydalar əsasında hesablanır. Hazırkı maliyyə hesabatlarında sığorta ehtiyatları və sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payı həmin qaydalar əsasında hesablanmışdır. 14 sayılı Qeyddə sığorta ehtiyatlarının tərkibi açıqlanmışdır.

3.14. Mənfəət vergisi

Mənfəət vergisi hazırkı maliyyə hesabatlarında balans tarixinə Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunvericiliyinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirəsalınmış mənfəət vergisindən ibarət olub, mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır. Lakin, həmin və ya başqa dövrdə bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınan əməliyyatlara aid olan vergilər bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi, cari və ya əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq (əvəzləşdiriləcək) məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər, maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim edilməsindən əvvəl təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və digər əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi üzrə ehtiyat (rezerv) öhdəliklər metodu istifadə edilməklə tam həcmdə yaradılır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi, aktivlərin və öhdəliklərin vergitutma bazası

ilə onların maliyyə hesabatlarında əks etdirilmiş balans dəyəri arasında meydana çıxan bütün zaman fərqləri üzrə müəyyən edilir. Lakin, təxirə salınmış mənfəət vergisi, aktivlərin və ya öhdəliklərin ilkin tanınması zamanı meydana çıxarsa, o halda təxirə salınmış mənfəət vergisi uçotda əks etdirilmir (əgər, sövdələşmənin həyata keçirildiyi anda nə mühasibat mənfəətinə, nə də vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir etməyən biznesin birləşdirilməsi ilə əlaqədar deyildirsə). Təxirə salınmış mənfəət vergisi mühasibat balansının tərtib edilmə tarixinə qüvvədə olan Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində müəyyən edilmiş vergi dərəcələrinə müvafiq olaraq hesablanmışdır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri o zaman tanınır ki, gələcəkdə zaman fərqləri məbləğində azaldıla biləcək vergiyə cəlb ediləsi mənfəət əldə edilməsi ehtimalı vardır.

3.15. Qarşıdakı xərclər və ödənişlər üzrə ehtiyatlar (rezervlər)

Qarşıdakı xərclər və ödənişlər üzrə ehtiyatlar (rezervlər) o zaman yaradılır ki:

- Cəmiyyət keçmiş dövrlərdə baş vermiş hadisələr nəticəsində hər hansı hüquqi öhdəliklər daşıyır və ya könüllü surətdə öz üzərinə ənənəvi öhdəliklər qəbul etmişdir;
- Ehtimallar vardır ki, bu öhdəliklərin səhməna salınması üçün pul vəsaitlərinin axını ləbəddür;
- Bu öhdəliklərin məbləği etibarlı surətdə hesablanı bilər.

Gələcək dövrlərin əməliyyat zərərləri üzrə ehtiyatlar yaradılır.

3.16. Gəlirin tanınması

Gəlirlər aşağıdakı qaydada tanınır:

(a) Birbaşa sığorta üzrə gəlir

Birbaşa sığorta üzrə gəlir o vaxt tanınır ki, Cəmiyyətlə sığortalı arasında müqavilə imzalanmış, sığorta polisi sığortalı tərəfindən qəbul edilmişdir və müvafiq olan debitor borcunun alınması üçün kifayət dərəcədə ehtimal vardır.

(b) Təkrarsığorta üzrə gəlir

Təkrarsığorta üzrə gəlir o vaxt tanınır ki, Cəmiyyətlə təkrarsığortalı arasında risklərin təkrarsığortaya qəbul edilməsinə dair müqavilə imzalanmışdır və müvafiq olan debitor borcunun alınması üçün kifayət dərəcədə ehtimal vardır.

(c) Sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payı üzrə gəlirlər

Sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payı üzrə gəlirlər o zaman tanınır ki, təkrarsığortaya verilmiş müqavilələr üzrə baş vermiş sığorta hadisəsinə görə zərərin müvafiq hissəsinin təkrarsığortaçı tərəfindən ödəniləcəyi razılaşdırılmışdır və həmin hissənin ödənilməsi üçün kifayət dərəcədə ehtimal vardır.

(d) Təkrarsığortaya verilmiş müqavilələr üzrə komission muzzdlar üzrə gəlirlər

Təkrarsığortaya verilmiş müqavilələr üzrə komission muzzdlar üzrə gəlirlər o zaman tanınır ki, risklərin təkrarsığortaya verilməsinə dair təkrarsığortaçı ilə müqavilə bağlanmışdır və həmin müqavilə üzrə komission muzzdun alınması üçün kifayət dərəcədə ehtimal vardır.

(e) Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər

Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər o hesabat dövrünə aid edilir ki, bu xidmətlər göstərilmişdir və xidmət göstərilməsi üzrə konkret sövdələşmənin tələbləri başa çatdırılmışdır. Konkret sövdələşmənin tələblərinin başa çatdırılması dərəcəsi faktiki göstərilmiş xidmətlərin həcmünün sövdələşmə üzrə göstəriləcək xidmətlərin ümumi həcmindəki payı kimi qiymətləndirilir.

(f) Faiz gəlirləri

Faiz gəlirləri effektiv faiz dərəcəsi metodu istifadə edilməklə zaman tənasüblüyü əsasında tanınır. Debitor borcunun döyörünün aşağı düşməsi hallarında Cəmiyyət balans döyörünü əvəzi ödənilə bilən dəyərə qədər aşağı salır. Döyörün bu qaydada aşağı salınması, maliyyə alətlərinin effektiv faiz dərəcəsinə istifadə edilməklə, ilkin tanıma tarixinə pul vəsaitləri axınının gələcək diskontlaşdırılmış hesablamaları yolu ilə müəyyən edilir. Döyəri aşağı salınmış faiz gəlirləri konkret şəraitdən asılı olaraq, pul vəsaitlərinin daxil olması və ya xərclərin əvəzinin ödənilməsi qaydasında tanınır.

(g) Dividend gəlirləri

Dividend gəlirləri o zaman tanınır ki, səhmdarların mənfəət əldə etmək hüququ müəyyən olunmuşdur.

3.17. İcarə

Mülkiyyət hüququndan irəli gələn risklərin və səmərələrin əhəmiyyətli hissəsinin icarəyə verəndə qalması hallarındakı icarə, əməliyyat icarəsi kimi təsnifləşdirilir. Əməliyyat icarəsi müqaviləsi üzrə ödənişlər bütün icarə müddəti üzrə bərabər hissələrə bölünməklə, mənfəət və zərərler haqqında hesabatda əks etdirilir.

3.18. Dividendlərin verilməsi

Cəmiyyətin səhmdarlarına dividendlər maliyyə hesabatlarında öhdəlik kimi o dövrdə tanınır ki, həmin dövrdə Cəmiyyətin səhmdarları tərəfindən təsdiq edilmişdir (qərar qəbul edilmişdir).

4. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi

4.1. Maliyyə risklərinin faktorları

Cəmiyyətin fəaliyyəti bir sıra maliyyə risklərinə meyillidir: bazar riski (valyuta riskləri, faiz dərəcələrinin dəyişməsinin ədalətli dəyərə təsir riski və qiymət riski daxil olmaqla); kredit riski; likvidlik riski və faiz dərəcələrinin dəyişməsinin pul vəsaitləri axınına təsiri riski. Cəmiyyətin risklərin idarə olunması üzrə proqramı, maliyyə risklərinin qabaqcadan müəyyən edilə bilinməməsi əməlinə cəmləşdirilmişdir (fokusuna yığılmışdır) və Cəmiyyətin fəaliyyətinin maliyyə nəticələrinə potensial əlverişsiz təsirinə minimumlaşdırılmasına yönəldilmişdir. Cəmiyyət müəyyən risklərin hədcinqləndirilməsi üçün törəmə maliyyə alətlərindən istifadə edir.

(a) Bazar riski

(i) Valyuta riski

Cəmiyyət beynəlxalq iqtisadi əlaqələrə malikdir və ona görə də, xarici valyuta kurslarının (əsasən,

ABŞ dolları, euro, Rus rublu və s.) dəyişməsindən valyuta risklərinə meyillidir. Gələcək kommersiya sövdələşmələri, tanınmış aktivlər və öhdəliklər, həmçinin xarici şirkətlərə netto-investisiyalara münasibətdə müəbbilə kurslarının dəyişməsi riski mövcuddur.

(ii) Qiymət riski

Cəmiyyət tərəfindən sığorta tarifləri könüllü sığortanın hər bir növü üzrə Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırılmış Qaydalara uyğun olaraq müəyyən edilir. Rəqəbat mühitində könüllü sığorta növləri üzrə qiymət riski mövcuddur. İcbari sığorta növləri üzrə qiymətlər dövlət tərəfindən müəyyən olunduğundan bu növ sığorta müqavilələri üzrə qiymət riski mövcud deyildir.

(b) Kredit riski

Cəmiyyət əhəmiyyətli kredit risklərinə mübtəla deyildir. Cəmiyyətdə etibarlı kredit tarixinə məxsus olan alıcıların ödəmə qabiliyyətli olmasına inamı təmin edən prosedurlar işlənmişdir. Törəmə alətlərlə sövdələşmələr və pul əməliyyatları yalnız yüksək ödəmə qabiliyyəti olan maliyyə institutları ilə aparılır. Cəmiyyət tərəfindən heç bir istisnaya yol vermədən bütün maliyyə institutları üçün kredit riskini məhdudlaşdıran prosedurlar işlənmişdir.

(c) Likvidlik riski

Likvidlik riskinin ehtiyatlıqla idarə edilməsi pul vəsaitləri və dövrüyyədə olan qiymətli kağızların kifayət həcmnin saxlanması, açılmış kredit xətləri vasitəsilə adekvat maliyyələşmə imkanlarını və ortaya çıxacaq disbalans hallarında operativ idarəetmə imkanlarını nəzərdə tutur.

(d) Faiz dərəcəsinin dəyişməsinin pul vəsaitləri axınına və ədalətli dəyərə təsiri riski

Cəmiyyət faiz gəliri gətirən əhəmiyyətli məbləğdə aktivlərə malikdir. Bu səbəbdən də faiz gəlirləri üzrə mənfəət və pul vəsaitlərinin əməliyyat axınları, əsasən bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsindən asılıdır.

4.2. Törəmə maliyyə alətləri və hedcinq əməliyyatları

Törəmə maliyyə alətləri müvafiq sövdələşmələrin (kontraktların) bağlanma tarixinə ilkin balans dəyəri ilə uçota alınır; sonradan ədalətli dəyərə yenidən qiymətləndirmə tələb edilir. Bu qaydada müəyyən edilmiş gəlirlər və zərərər maliyyə alətlərinin hedcinq aləti kimi təsnifləşdirilməsindən asılıdır.

(a) Ədalətli dəyərin hedcinqləşdirilməsi

Cəmiyyət tərəfindən pul vəsaitləri axımının hedcinqləşdirilməsi aləti kimi təsnifləşdirilən törəmə alətlərin ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və zərərər haqqında hesabatda hedcinqləşmə riskinə aid olan hedcinqləşdirilən maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyərinin dəyişməsi ilə birlikdə əks etdirilir.

(b) Pul vəsaitləri axımının hedcinqləşdirilməsi

Cəmiyyət tərəfindən pul vəsaitləri axımının hedcinqləşdirilməsi aləti kimi təsnifləşdirilən törəmə alətlərin ədalətli dəyərinin dəyişməsinin effektiv hissəsi kapitalın tərkibində tanınır (bu dəyişmənin effektiv olmayan hissəsi mənfəət və zərərər haqqında hesabatda əks etdirilir).

(c) Xüsusi hedcinqləşdirmə əməliyyatı uçotu tətbiq edilməyən törəmə alətlər

Bir sıra maliyyə alətləri xüsusi hedcinqləşdirmə əməliyyatı uçotu qaydalarına aid edilmir. Hedcinqləşdirmə əməliyyatları tətbiq edilməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin dəyişməsi birbaşa mənfəət və zərərər haqqında hesabatda əks etdirilir.

4.3. Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi

Aktiv bazarda döviyyədə olmayan maliyyə alətlərinin (birjadan kənar maliyyə alətləri) ədalətli dəyəri müxtəlif qiymətləndirmə metodları vasitəsilə müəyyən edilir. Cəmiyyət hesabat tarixinə bazar şəraitindən asılı olaraq mövcud olan bir neçə qiymətləndirmə metodundan istifadə edir. Uzunmüddətli borcların ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi üçün analoji alətlər üçün birja qiymətləri və ya dilerlərin kətirovkalari tətbiq edilir. Qalan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi üçün hesablama pul vəsaitləri axınının diskontlaşdırılması metodu istifadə edilir. Faiz svoplarının ədalətli dəyəri pul vəsaitlərinin gələcək axınının törəmə dəyəri kimi hesablanır. Forvard valyuta sövdələşmələrinin (kontraktlarının) ədalətli dəyəri bazarda təkmil tapmış forvard valyuta kurslarından istifadə edilməklə hesablanır.

5. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli mühasibat təxminləri və fərziyyələri

Cəmiyyət növbəti maliyyə ili ərzində hesabatlarda əks etdirilən aktiv və öhdəliklərin məbləğinə təsir göstərən təxminlər və fərziyyələr irəli sürür. Həmin təxminlər və fərziyyələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrinə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və fərziyyələr irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

5.1. Müştəri debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə zərərər

Gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin məbləğini və müddətini təxmin edərkən istifadə edilən metodologiya və mülahizələr, təxmini və həqiqi zərərər arasındakı hər hansı fərqi azaltmaq məqsədilə müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

5.2. Vergilər, əmək münasibətləri və sosial sığorta

Vergilərin hesablanması və ödənilməsi, əmək münasibətləri üzrə işçilərlə hesablaşmalar, sosial sığorta üzrə əməliyyatlar Azərbaycan Respublikasının vergi, əmək və sosial sığorta üzrə qanunvericiliyinə uyğun olaraq aparılır.

5.3. Sığorta qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş normalar.

Cəmiyyət sığorta üzrə fəaliyyəti zamanı "Sığorta fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanunu ilə nəzərdə tutulmuş və Azərbaycan Respublikası Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası tərəfindən təsdiq edilmiş sığortaçıların investisiya əməliyyatları ilə bağlı qaydaları, sığortaçının tələb olunan kapitalının müəyyənləşdirilməsi qaydaları, sığortaçıların zərərçilik dərəcəsinin müəyyən edilməsi qaydaları, sığorta və ya təkrarsığorta müqavilələri üzrə sığortaçının şəxsi tutumunun yuxarı həddinə dair tələbləri və digər normativ sənədlərin tələblərini rəhbər tutur.

6. Yeni və yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi

- Yeni və yenidən işlənmiş standartların tətbiqinin təsiri. Yeni və ya yenidən işlənmiş standartlar və onlara dair şərhlərin tətbiqinin 31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərində Mərkəzin maliyyə vəziyyətinə və həmin tarixdə tamamlanan illər üçün əməliyyat nəticələrinə təsiri əhəmiyyətli dərəcədə olmamışdır.

"Xəliq Sığorta" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə Maliyyə Hesabatları üzrə Şərhlər və Qeydlər

7. Əsas vəsaitlər

	Binalar	Maşın və avadanlıq, hes.tevnikə	Nəqliyyat vasitələri	Məbel və təş. inv.	Cəmi
31 dekabr 2018-ci il tarixinə balans dayəri	-	87 455	676 586	26 361	790 402
Daxilolmalar	7 900 113	92 839	366 133	12 334	8 371 419
Xaricəlmələr	-	(21 356)	(7 636)	(17 197)	(46 189)
Amortizasiya ayırmaları	(553 008)	(39 790)	(258 687)	(2 105)	(853 590)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə balans dayəri	7 347 105	119 148	776 396	19 393	8 262 042
Daxilolmalar	149 085	331 815	56 950	-	537 850
Düzəliş	-	11 308	(334)	(10 974)	-
Xaricəlmələr	-	-	-	-	-
Amortizasiya ayırmaları	(521 869)	(72 537)	(205 880)	(1 684)	(801 970)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə balans dayəri	6 974 321	389 734	627 132	6 735	7 997 922

8. Qeyri-maddi aktivlər

	Proqram məhsulları	Lisensiya	İcbari Sığorta Bürosu (haqq)	Cəmi
31 dekabr 2018-ci il tarixinə balans dayəri	570 729	13 200	54 368	638 297
Daxilolmalar	149 105	3 009	-	125 634
Xaricəlmələr	-	-	-	-
Amortizasiya ayırmaları	(114 823)	(4 701)	(20 000)	(139 524)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə balans dayəri	605 011	11 508	34 368	650 887
Daxilolmalar	16 664	-	-	16 664
Xaricəlmələr	-	-	-	-
Amortizasiya ayırmaları	(121 368)	(4 701)	(20 000)	(146 069)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə balans dayəri	500 307	6 807	14 368	521 482

9. İştirak payı metodu ilə investisiyalar

	31.12.2020	31.12.2019
"Xəliq Həyat" ASC-də 100%-lik iştirak payı	15 000 000	15 000 000
"Aqrar Sığorta Müştərək Sığorta Şirkəti" ASC-də 14,29%-lik iştirak payı	312 500	-
	15 312 500	15 000 000

10. Sair qısamüddətli debitor borcları

	31.12.2020	31.12.2019
İşçi heyəti üzrə debitor borcları	39 134	43 680
Təkrarsığorta əməliyyatları üzrə debitor borclar	27 301	26 901
Digər qısamüddətli debitor borclar	329 967	583 324
	396 402	653 905

"Xalq Sığorta" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2020-ci il tarixdə başa çatmış il üzrə Maliyyə Hesabatları üzrə Şərhlər və Qeydlər

11. Sair qısamüddətli aktivlər

	31.12.2020	31.12.2019
Gələcək hesabat dövrünün xərcləri	207 675	117 513
Verilmiş avanslar	-	-
Təhtəhesab məbləğlər	-	-
	207 675	117 513

12. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

	31.12.2020	31.12.2019
Kassada olan nəgđ pul vəsaitləri	231	12 901
Bank hesablarında pul vəsaitləri	3 021 713	851 599
Bank depozit hesablarındakı pul vəsaitləri	24 680 000	22 180 000
	27 701 944	23 044 500
Bank hesablarında pul vəsaitlərindən:		
• Milli valyutada bank hesabları	2 994 655	194 842
• Xarici valyutalarda bank hesabları	27 058	656 757
	3 021 713	851 599
Bank depozit hesablarındakı pul vəsaitlərindən:		
• Milli valyutada bank hesabları	15 500 000	13 000 000
• Xarici valyutalarda bank hesabları	9 180 000	9 180 000
	24 680 000	22 180 000

13. Təkrarsığorta əməliyyatları üzrə öhdəliklər

	31.12.2020	31.12.2019
Təkrarsığortaçı üzrə öhdəliklər	867 150	1 232 218
Təkrarsığortalı üzrə öhdəliklər	-	-
	867 150	1 232 218

14. Sığorta ehtiyatları

	Qazanılma- mış sığorta haqları ehtiyatı	Bay vermiş, lakin bildirilmə- miş zərər ehtiyatı	Bildirilmiş, lakin tənzim- lənməmiş zərər ehtiyatı	Digər ehtiyatlar	Cəmi ehtiyatlar
31 dekabr 2019-cu il tarixə					
Ümumi ehtiyatların məbləği	(17 724 843)	(1 404 996)	(1 998 872)	(7 557 293)	(28 686 004)
Təkrarsığortaçıların payı	1 782 948	74 544	-	-	1 857 492
Xalis sığorta ehtiyatları	(15 941 895)	(1 330 452)	(1 998 872)	(7 557 293)	(26 828 512)
31 dekabr 2019-cu il tarixə xalis sığorta ehtiyatları	(15 941 895)	(1 330 452)	(1 998 872)	(7 557 293)	(26 828 512)
31 dekabr 2020-ci il tarixə					
Ümumi ehtiyatların məbləği	(18 930 273)	(2 102 387)	(1 293 712)	(2 206 249)	(24 532 621)
Təkrarsığortaçıların payı	1 755 583	160 062	-	-	1 915 645

"Xalq Sığorta" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2020-ci il tarixdə başa çatmış il üzrə Maliyyə Hesabatları üzrə Şərhlər və Qeydlər

Xalis sığorta ehtiyatları	(17 174 688)	(1 942 325)	(1 293 712)	(2 206 249)	(22 616 976)
31 dekabr 2020-ci il tarixə xalis sığorta ehtiyatları	(17 174 688)	(1 942 325)	(1 293 712)	(2 206 249)	(22 616 976)

Xalis sığorta ehtiyatlarının dəyişməsi

	31.12.2020	31.12.2019
Xalis sığorta ehtiyatlarının dəyişməsi	4 211 536	(18 166 109)
	4 211 536	(18 166 109)

15. Qarşısılınma tədbirləri fondu

	31.12.2020	31.12.2019
Qarşısılınma tədbirləri fondu	491 732	275 699
	491 732	275 699

16. Vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklər və avanslar

	31.12.2020	31.12.2019
Vergi öhdəlikləri	-	-
Sosial sığorta öhdəlikləri	65 787	-
Vergilər üzrə ödənilmiş avanslar	621 849	580 980
Sosial sığorta üzrə ödənilmiş avanslar	-	2 197
Ödənilmiş avanslar	621 849	583 177
Öhdəliklər	65 787	-

17. Qısamüddətli kreditör borcları

	31.12.2020	31.12.2019
Ömək haqqı üzrə qısamüddətli kreditör borcları	-	-
Təhtə hesab şəxslərlə hesablaşmalar üzrə	-	-
Digər xidmətlər üzrə qısamüddətli kreditör borcları	31 013	132 359
	31 013	132 359

18. Sair qısamüddətli öhdəliklər

	31.12.2020	31.12.2019
Gələcək hesabat dövrünün gəlirləri	38 966	38 966
Alınmış avanslar	-	-
	38 966	38 966

19. Səhmdar kapital

	Səhmlərin sayı (dədə)	Səhmin nominal dəyəri (manat)	Adi səhmlər (manat)	İnstituzional səhmlər (manat)	Cəmi səhmdar kapitalı (manat)
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	7 390 000	6.25	46 187 500	-	46 187 500
NK xalis mənfəət hesabına artırılması			1 799 534	-	1 799 534

"Xəlifə Sığorta" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2020-ci il tarixdə başa çatmış il üzrə Maliyyə Hesabatları üzrə Şərhlər və Qeydlər

Səhmdarların kapital qoyuluşu			10 763 466		10 763 466
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	7 390 000	7.95	58 750 500	-	58 750 500
NK xalis mənfəət hesabına artırılması			-	-	-
Səhmdarların kapital qoyuluşu			-	-	-
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	7 390 000	7.95	58 750 500	-	58 750 500

20. İnvestisiya gəlirləri

	2020	2019
Banklardakı depozit hesabları üzrə faiz gəlirləri	1 083 613	1 220 147
İstiqrazlar üzrə faiz gəlirləri	982 466	768 953
	2 066 079	1 989 100

21. Fövqaladə gəlirlər

	2020	2019
Təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə xitamdan daxilolmalar	38 041	4 372
İSB Yaşıl kart (təkrarsığorta daxili) üzrə retrosessiya gəlirləri	157 110	-
Azadolma üzrə gəlirlər	107 702	-
Əsas vəsait satışından gəlirlər	-	6
Vaxtı keçmiş kreditör borcların silinməsindən gəlirlər	-	2 927
Məzənnə fərqlərindən gəlirlər	14 409	-
Cərimələr və düzəlişlər üzrə gəlirlər	3 536	4 056
Digər gəlirlər	3 546	2 697
	324 344	14 058

22. Sair əməliyyat xərcləri

	2020	2019
Qarşısının tədibləri fonduna ayırmalar	(216 033)	(186 098)
İcbari sığorta növlərinə İSB-na ayırmalar	(1 080 194)	(928 977)
	(1 296 227)	(1 115 075)

23. İşlərin aparılması xərcləri

	2020	2019
Əmək haqqı xərcləri	(3 136 455)	(2 722 126)
Sosial sığorta ayırmaları	(519 350)	(452 912)
Sığorta vasitəçilərinə komissiyon müddələri	(1 139 325)	(817 396)
Amortizasiya ayırmaları - əsas vəsaitlər	(801 970)	(853 590)
Amortizasiya ayırmaları - qeyri-maddi aktivlər	(146 069)	(139 524)
Bank xidməti	(259 033)	(157 949)
Reklam	(125 860)	(203 565)
Ezamiyyət	(12 539)	(16 966)
Dəftərxana ləvazimatları, ofis və təsərrüfat xərcləri	(216 862)	(78 072)
Rəbət xərcləri	(89 262)	(64 104)
İcarə	(371 101)	(340 070)
İşçilərin ixtisasartırmasına xərclər	(7 580)	(16 912)
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə xərclər	(11 800)	(18 490)
Program dəstək xidməti	(175 292)	(71 527)

"Xalq Sığorta" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti**31 dekabr 2020-ci il tarixdə başa çatmış il üzrə Maliyyə Hesabatları üzrə Şərhlər və Qeydlər**

Nəqliyyatın saxlanması və yanacaq	(147 423)	(202 910)
Məsləhət, hüquq və digər peşəkar xidmətlər	(127 000)	(332 961)
Sığorta nəzarəti orqanına ayırmalar	(60 900)	(129 848)
İSB Yaşıl kart (takrarsığorta daxil) üzrə xərclər	(139 636)	(99 883)
Onlayn ödəmə sistemləri üzrə xərclər	(102 373)	(41 052)
Digər xərclər	(433 651)	(261 319)
	(8 023 481)	(7 021 176)

24. Fövqəladə xərclər

	2020	2019
Məzənnə fərqiindən zərər	-	(8 847)
Əsas vəsaitlərin satışından zərərlər	-	-
Maddi yardım	(5 500)	(3 600)
Koronavirusla Mübarizəyə Dəstək Fonduna ödəmə	(100 000)	-
Cərimə və sanksiyalar	(2 342)	-
Digər fəvqəladə xərclər	(30 791)	(36 936)
	(138 633)	(51 783)

25. Mənfəət vergisi

Mənfəət vergisi xərci aşağıdakı komponentlərdən ibarətdir:

	2020	2019
Cari mənfəət vergisi xərci	-	-
Təxirə salınmış vergi xərci	-	-
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	-	-

MHBS və Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyi arasındakı fərqlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının hazırlanması və mənfəət vergisinin hesablanması çərçivəsində aktiv və passivlərin balans dəyəri arasında müvəqqəti zaman fərqləri əmələ gəlir. Bu müvəqqəti zaman fərqləri üzrə dövryyələrin vergi təsiri göstərilir və 20% (2019-cu il- 20%) dərəcəsində qeydə alınır. Hazırkı maliyyə hesabatlarına qeyd olunan fərqlərin təsiri olmadığından təxirə salınmış vergi aktivləri və ya öhdəlikləri hesablanmamış və nəzərə alınmamışdır. Vergi Məcəlləsinə əsasən müəssisənin vergi məqsədləri üçün zərərləri 5 il ərzində mənfəət hesabına silinərsə mənfəətin zərərlərin silinməsinə yönəldilən hissəsi mənfəət vergisindən azaddır. Bu səbəbdən cəmiyyətin 2020-ci il üzrə 8060872 manat mənfəəti 2019-cu ilin zərərlərinin bir hissəsinin silinməsinə yönəldildiyinə görə 2020-ci il üzrə mənfəət vergisi hesablanmamışdır.

26. Səhm üzrə mənfəət

Cəmiyyətin səhm üzrə mənfəəti potensial olaraq azaldılmış adi səhmlərə malik deyildir. Buna görə, səhm üzrə azaldılmış mənfəət səhm üzrə əsas mənfəətə bərabərdir.

	2020	2019
İl üzrə xalis mənfəət	8 060 872	-
Dövryyədə olan adi səhmlərin orta çəkili sayı (ədəd)	7 390 000	7 390 000
Adi səhm üzrə mənfəət (səhm üzrə mənfəət)	1,09	-

27. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, tərəflərdən biri digərinə nəzarət edə bilsin, onunla eyni qrupun nəzarəti altında olsun və ya maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı məsələlər üzrə qərar qəbul edərkən ona təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər arasındakı münasibətləri nəzərə alarkən həmin münasibətlərin hüquqi formasına deyil, iqtisadi məzmununa diqqət yetirilir.

Cəmiyyət özünün maliyyə vasitələrinin əhəmiyyətli hissəsini əlaqəli tərəf olan "Xalq Bank" ASC-də yerləşdirmişdir. Həmin bankdakı depozit hesablar üzrə cəmiyyətin 2020-ci ildə 752335 manat, 2019-cu ildə isə 1034599 manat faiz gəlirləri olmuşdur.

28. Risklərin idarə edilməsi

Cəmiyyət daxilində risklərin idarə edilməsi funksiyası maliyyə riskləri (kredit riski, bazar riski, coğrafi risklər, valyuta riski, likvidlik riski və faiz dərəcəsi riskləri), əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd, bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Kredit riski

Cəmiyyətin kredit riski konsentrasiyası üçün potensial müzakirə mövzusu olan maliyyə aktivləri pul və debitor borclarından ibarətdir. Cəmiyyətin pul depozitləri mətbəər maliyyə idarələrində yerləşdirilmişdir.

Bazar riski

Cəmiyyət bazaradakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan faiz, valyuta və pay alətləri üzrə açıq mövqelər ilə əlaqədar bazar risklərinə məruz qalır. Bazarda daha əhəmiyyətli dəyişikliklərin baş verdiyi halda müəyyən edilmiş limitdən artıq zərərlərin yaranmasının qarşısı alınır. Qəbul edilmiş normalar ilə uzunmüddətli borcların bazar dəyəri onların daşınan dəyərlərlə dəyişə bilər.

Faiz dərəcəsi riski

Cəmiyyətin bir çox borcları təyin olunmuş marağı ifadə edir. Bu borclarla əlaqəli marağ xərcləri sığortalanmamışdır. Rəhbərlik inanır ki, marağ normalarının daimi olmamasından irəli gələn bazar qiymətlərinə dəyişikliklər əhəmiyyətli xarakter daşımır.

29. Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr

Hesabat tarixindən sonrakı dövrdə maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir göstərən hadisələr baş verməmişdir.